

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 626 22252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-12-

Nr. (61)-D8(E)-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Pakartotinai teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl valstybės turto investavimo ir uždarnosios akcinės bendrovės „Toksika“ įstatinio kapitalo didinimo“ projektą (toliau – Projektas), patikslintą pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2023 m. gruodžio 14 d. pažymoje Nr. NV-3187 pateiktas pastabas.

Uždarnosios akcinės bendrovės „GVT LT“ (toliau – UAB „GVT LT“) akcijų investavimo į uždarnosios akcinės bendrovės „Toksika“ (toliau – UAB „Toksika“) įstatinį kapitalą priemonė įtraukta į Valstybės valdomų įmonių pertvarkos ir valdymo centralizavimo priemonių planą (toliau – planas), jo aktualiai redakcijai pritarta Vyriausybės 2023 m. liepos 31 d. pasitarimo sprendimu (protokolo Nr. 26).

Projekto tikslas – nustatyti, kad valstybei nuosavybės teise priklausančios ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos patikėjimo teise valdomos UAB „GVT LT“ (bendrovės kodas – 305894308; buveinės adresas – Vilnius, Antakalnio g. 42-41) akcijos (100 proc. priklauso valstybei), kurių nepriklausomo turto vertintojo 2023 m. rugsėjo 8 d. nustatyta rinkos vertė – 2 952 000 (du milijonai devyni šimtai penkiasdešimt du tūkstančiai) eurų, kaip papildomas įnašas investuojamos didinant UAB „Toksika“ (bendrovės kodas – 244670310; buveinės adresas – Vilnius, Kuro g. 15) įstatinį kapitalą.

Vyriausybė:

- perduotų valstybei nuosavybės teise priklausančias UAB „GVT LT“ akcijas patikėjimo teise valdyti Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, kol šis turtas bus investuotas į UAB „Toksika“;
- duotų sutikimą, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija (UAB „Toksika“ valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų valdytoja) įgaliotų savo atstovą visuotiniame akcininkų susirinkime balsuoti už tai, kad įstatinis kapitalas būtų padidintas papildomais įnašais, išleidžiant naujas paprastasias vardines nematerialiąsias akcijas;
- perduotų naujas valstybei nuosavybės teise priklausančias UAB „Toksika“ paprastasias vardines nematerialiąsias akcijas Ekonomikos ir inovacijų ministerijai patikėjimo teise valdyti, naudoti ir jomis disponuoti.

Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme (toliau – Įstatymas) nustatytos skirtingos valstybės, kaip valstybės turto savininko, teisių įgyvendinimo teisinės priemonės. Viena tokių – valstybės turto investavimas. Įstatymo 22 straipsnio

1 dalies 2 punkte nustatyta, kad valstybės ir savivaldybių turto investavimas – valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto, kaip įnašo, perdavimas didinant viešosios įstaigos dalininkų kapitalą, jeigu valstybė ir (ar) savivaldybė yra viešosios įstaigos dalyvė. Įstatymo 22 straipsnio 2 dalyje įtvirtinti investavimo kriterijai. Sprendimo investuoti valstybės ir savivaldybių turtą priėmimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 758 „Dėl Sprendimo investuoti valstybės ir savivaldybių turtą priėmimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 5 punkte nustatyta, kad valstybės ir savivaldybių turto investavimą inicijuoja valstybės ar savivaldybių turto valdytojai – valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų valdytojai.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. 986 „Dėl viešosios įstaigos „Grunto valymo technologijos“ likvidavimo“ 2 punktu nustatyta, „kad valstybei, kaip likviduojamos viešosios įstaigos „Grunto valymo technologijos“ savininkei, tenkančios uždarnosios akcinės bendrovės „GVT LT“ (juridinio asmens kodas – 305894308, buveinės adresas – Vilnius, Antakalnio g. 42-41) paprastosios nematerialiosios akcijos, sudarančios 100 proc. UAB „GVT LT“ įstatinio kapitalo, perduodamos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai valdyti patikėjimo teise“.

Investavimas, kaip turto perdavimo UAB „Toksika“ teisinis pagrindas, pasirinktas, nes valstybės turto investavimas yra vienintelis teisinis būdas perduoti uždarnosios akcinės bendrovės akcijas kito subjekto nuosavybėn. Pažymėtina, kad planu išsprendžiamas ir valstybės dalyvavimo UAB „GVT LT“ tikslingumo klausimas, todėl nesvarstoma laikino UAB „GVT LT“ akcijų perdavimo galimybė.

Ekonominių UAB „GVT LT“ akcijų investavimo į UAB „Toksika“ pagrindimą sudaro tai, kad ir UAB „GVT LT“, ir UAB „Toksika“ veiklą vykdo pavojingų atliekų tvarkymo srityje (nors veiklą vykdo iš esmės skirtingais metodais), todėl tikslinga, kad UAB „GVT LT“ ir UAB „Toksika“ priklausytų vienai valdymo struktūrai. Valstybei netikslinga, kad veiklą toje pačioje srityje vykdančios bendrovės būtų pavaldžios skirtingoms ministerijoms (turėtų skirtingus akcijų valdytojus). Vienai valdymo struktūrai priklausančios bendrovės galėtų išgryninti savo veiklą, rasti bendrus sprendimus, veikti efektyviau, priimti sprendimus dėl papildomos veiklos.

Socialinį UAB „GVT LT“ akcijų investavimo pagrindimą sudaro tai, kad būtų išlaikyta maksimali bendrovės verslo vertė ir nauda visuomenei. Viešosios įstaigos „Grunto valymo technologijos“ (toliau – VŠĮ „Grunto valymo technologijos“) teisinės formos klausimas buvo pradėtas spręsti įgyvendinant Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gaires, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 16 d. nutarimu Nr. 495 „Dėl viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių ir viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių įgyvendinimo veiksmų plano patvirtinimo“. UAB „GVT LT“, kaip uždarajai akcinei bendrovei, perėmus VŠĮ „Grunto valymo technologijos“ veiklą, į planą įtraukti UAB „GVT LT“, akcijų investavimo į UAB „Toksika“ įstatinį kapitalą veiksmai. Investavus akcijas, nekiltų rizika, kad bendrovė privatizavimo atveju bus įsigyta tik dėl turto ir nebevykdytų visuomenei naudingos veiklos.

Pažymėtina, kad investuodama UAB „GVT LT“ akcijas, valstybė atsisakytų tiesioginio dalyvavimo UAB „GVT LT“ (valstybė nebebūtų akcijų savininkė), tačiau kartu užtikrintų Įstatymo 9 straipsnyje nustatytus valstybės turto valdymo principus (visuomeninės naudos, efektyvumo, racionalumo, viešosios teisės). Investuojant akcijas būtų išsaugota UAB „GVT LT“ veikla, kuri naudinga visuomenei (visuomeninės naudos principas). Akcijų investavimas, skirtingai nei privatizavimas, netrikdytų UAB „GVT LT“ kasdienės veiklos, nekiltų verslo vertės sumažėjimo rizika dėl prarastų užsakymų ar darbuotojų (investavimas atitiktų efektyvumo principą – maksimali nauda visuomenei). Akcijos investuojamos į subjektą, kuris vykdo veiklą toje pačioje srityje (racionalumo principas). UAB „GVT LT“ akcijos investuojamos pagal teisės aktuose nustatytas procedūras (investavimas atitinka viešosios teisės principą). O akcijų perdavimas privatizuoti gali

neužtikrinti bendrovės veiklos tęstinumo (socialiai ir ekonomiškai visuomenei naudingos pavojingų medžiagų tvarkymo veiklos). Ilgai truncančios privatizavimo procedūros ir neapibrėžtumas dėl bendrovės veiklos ją privatizavus gali paskatinti bendrovės darbuotojus ieškoti kitų darbo galimybių.

Vadovaudamiesi Sprendimo investuoti valstybės ir savivaldybių turtą priėmimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 758 „Dėl Sprendimo investuoti valstybės ir savivaldybių turtą priėmimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 8.4 papunkčiu, pažymime, kad siūlomas sprendimas dėl valstybės turto investavimo atitinka Įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 5, 6 ir 7 punktuose nustatytus investavimo kriterijus.

Įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 5 punkte nustatytas investavimo kriterijus – investavus bus kuriama ar plėtojama infrastruktūra, naudinga visuomenei (gerinama viešųjų paslaugų kokybė, pasirinkimo galimybės ir prieinamumas).

Uždarnosios akcinės bendrovės „GVT LT“ įstatų, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. gegužės 27 d. įsakymas Nr. V-103 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „GVT LT“ įstatų patvirtinimo“, 6 punkte nustatyta, kad įstaigos tikslai – pelno siekimas ir akcininko nuosavybės didinimas vykdant ilgalaikę, patikimą, racionalią ir efektyvią ūkinę-komercinę veiklą bei jos plėtrą nurodytose ekonominės veiklos srityse, taip pat viešųjų interesų tenkinimas atkuriant gamtos resursus, kuriant ir tobulinant aplinkos valymo technologijas ir priemones, skleidžiant ekologines žinias, vykdant ekologinį visuomenės švietimą, įskaitant ekologinės literatūros rengimą bei leidybą.

Lūkesčių rašte uždarajai akcinei bendrovei „Toksika“, kuriam pritarta Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2022 m. spalio 27 d. įsakyму Nr. 4-1093, nustatyti tokie bendrovės pagrindiniai veiklos tikslai: rinkti, sandėliuoti, perdirbti ir tvarkyti pavojingas atliekas; užtikrinti pavojingų atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą, modernizaciją ir saugų eksploatavimą; diegti inovacijas ir užtikrinti technologiškai pažangų atliekų tvarkymą; įgyvendinti gerąsias aplinkos apsaugos, socialinės atsakomybės ir valdysenos praktikas; racionaliai naudoti bendrovės turtą bei kitus išteklius ir siekti pelno, kad būtų patenkinti akcininkų turtiniai interesai.

UAB „GVT LT“ ir UAB „Toksika“ tvarko pavojingas atliekas, tačiau šią veiklą vykdo skirtingais būdais.

UAB „GVT LT“ pavojingas atliekas valo ir apdoroja (t. y. atgauna resursus), aktyviai dalyvauja vandens telkinių tvarkymo, upių renatūralizavimo projektuose.

UAB „Toksika“ vykdo pavojingų atliekų surinkimą iš klientų specialiuoju įmonės transportu, jų išrūšiavimą ir perdirbimą (iš bendro surinktų atliekų srauto atskiriant antrines žaliavas, nepavojingas atliekas, iš skystųjų vandens pagrindo atliekų flokuliacijos metodu atskiriant vandenį ir pan.), deginimą pavojingų atliekų deginimo įrenginyje (degimo proceso metu susidarančią šilumą paverčiant elektros energija), šalinimą pavojingų atliekų sąvartyne ir kt.

Investavus UAB „GVT LT“ akcijas į UAB „Toksika“, įmonės išplėstų teikiamų paslaugų spektrą – pasiūlytų tokias, kokių nei UAB „Toksika“, nei UAB „GVT LT“ neteikė, pvz.:

- grunto, užteršto naftos produktais ir sunkiaisiais metalais, tvarkymo – gruntas būtų išvalomas (UAB „GVT LT“ pajėgumais), paskui saugiai pašalinamas UAB „Toksika“ pavojingų atliekų sąvartyne (šiuo metu Lietuvoje tokia paslauga neteikiama, nes grunto valymo aikštelėse negali būti iš užteršto grunto valomi sunkieji metalai, o pavojingų atliekų sąvartyne negali būti šalinamos atliekos, užterštos naftos produktais);

- užteršto grunto surinkimo iš kliento ir transportavimo UAB „Toksika“ specialiuoju transportu į UAB „GVT LT“ grunto valymo aikšteles – taip būtų veiksmingiau panaudojamas UAB „Toksika“ transportas ir UAB „GVT LT“ grunto valymo galimybės;

- naftos produktų atliekų, naftuoto vandens, lijalinių vandenų surinkimo (išsiurbimo) ir tvarkymo (investavus į specialaus transporto įsigijimą ir tokių atliekų tvarkymo pajėgumų plėtrą);

- kitas naujas paslaugas, atsižvelgdama į turimą abiejų įmonių infrastruktūrą, kad ji būtų efektyviau panaudojama.

Investavus UAB „GVT LT“ akcijas į UAB „Toksika“ įstatinį kapitalą, vienoje valstybės valdomoje struktūroje **būtų užtikrinta ir plėtojama ekologinėms avarijoms likviduoti reikalinga infrastruktūra**. Ekologinės avarijos gali kilti dėl sausumos keliais, vidaus vandenų ir jūrų keliais, taip pat geležinkeliais vežamų didelių pavojingų krovinių – ir ne tik juos vežant, bet ir vykdant pačią ekonominę veiklą (nesuvaldžius technologinio proceso ir pan.).

Ekologinės avarijos gali būti itin didelės. 1981 m. tanklaiviui „Globe Assimi“ atsitrenkus į Klaipėdos jūrų uosto vartus, uoste ir pakrantėje išsiliejo 16 000 tonų mazuto (jis likviduotas (užkastas) šalia dabartinio UAB „GVT LT“ Klaipėdos skyriaus Klaipėdos rajone, Kiškėnų kaime). 2017 m. greta Melnragės ant seklos užplaukė laivas „Ocean Crown“ (tąkart degalai į jūrą neišsiliejo). 2009 m., AB „Orlen Lietuva“ produktotiekyje kilus avarijai, į aplinką pasklido daugiau kaip 100 tonų dyzelino. 2010 m. produktotiekyje taip pat įvyko avarija, jos metu išsiliejo didelis kiekis dyzelino. Taigi valstybė turi būti pasirengusi likviduoti tokių avarijų padarinius.

Visuomenei naudinga ekologinių avarijų padarinių šalinimo veikla būtų koncentruojama vienoje valstybės valdomoje struktūroje, taip būtų sudaryta galimybė operatyviau reaguoti į kylančias ekologines avarijas, šalinti ekologinių avarijų metu susidarančias pavojingas atliekas ir kt. (investavus UAB „GVT LT“ akcijas į UAB „Toksika“ įstatinį kapitalą, bus plėtojama avarijų padarinių šalinimo veikla, naudinga visuomenei.

Investavimo kriterijaus kokybinę išraišką sudaro tai, kad investavimas sudarys galimybes valstybei operatyviau ir efektyviau šalinti ekologines avarijas. Avarijos tiksliai neprognozuojamos, todėl nėra galimybės pateikti informacijos apie galimus jų šalinimo rezultatus (investavimo kriterijaus kiekybinę išraišką nepateikiama).

Įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 6 punkte nustatytas investavimo kriterijus – valstybės ir (ar) savivaldybių turto investavimu (valstybės ar savivaldybės įnašu) bus sukuriama pridėtinė vertė ir užtikrinamas šią vertę kuriančios veiklos ilgalaikis ekonominis tvarumas.

Visos UAB „GVT LT“ akcijos priklauso valstybei. Valstybei priklauso ir daugiau nei 50 proc. UAB „Toksika“ akcijų. Kitų investavimo kriterijų pagrindime nurodyta, kad UAB „GVT LT“ ir UAB „Toksika“ tvarko pavojingas atliekas skirtingais būdais (UAB „GVT LT“ atgauna resursus valymo ir apdorojimo veiklomis, UAB „Toksika“ vykdo pavojingų atliekų surinkimą, išrūšiavimą, perdirbimą, deginimą pavojingų atliekų deginimo įrenginyje gaminant elektros energiją, tvarkymą flokuliacijos metodu, šalinimą pavojingų atliekų sąvartyne ir kt.).

UAB „Toksika“ turi atliekų surinkimo ir tvarkymo aikšteles Vilniaus mieste, Klaipėdos, Šiaulių ir Alytaus rajonuose, UAB „GVT LT“ – Jonavos ir Klaipėdos rajonuose; investavus pavojingų atliekų aikštelių tinklas apims visus Lietuvos geografinius regionus.

UAB „GVT LT“ akcijas investavus į UAB „Toksika“ įstatinį kapitalą, vienai valdymo struktūrai priklausančios bendrovės kurs papildomą pridėtinę vertę:

- per „vieną langelį“ priims ir saugiai bei efektyviai sutvarkys pavojingas atliekas;
- taikys geriausius prieinamus gamybos būdus (GPGB);
- efektyviau panaudos UAB „Toksika“ specialiąją atliekų surinkimo ir tvarkymo techniką, ji bus pritaikoma ir UAB „GVT LT“ veikloje;
- efektyviau pritaikys abiejų įmonių specialistų kompetencijas, patirtį ir technines žinias;
- efektyviau kurs ir taikys inovatyvius atliekų tvarkymo būdus;
- efektyviau organizuos prekių ir paslaugų pirkimą (bendrai perkant prekes ir paslaugas bus taupomos lėšos);
- efektyviau diegs ir naudos inovatyvius skaitmeninius įrankius (bendrai diegiant šiuos

įrankius dviejose įmonėse bei diegiant UAB „Toksika“ įrankius UAB „GVT LT“, bus taupomos lėšos).

UAB „GVT LT“ akcijas investavus į UAB „Toksika“ įstatinį kapitalą, vienai valdymo struktūrai priklausančios bendrovės galėtų optimizuoti veiklos procesus (pavyzdžiui, atliekų priėmimo aikštes Klaipėdos regione turi ir UAB „GVT LT“, ir UAB „Toksika“). Toks optimizavimas būtų tvarus, netrumpalaikis (būtų sukurta pridėtinė vertė). Kokybinę optimizuotų veiklos procesų išraišką atspindėtų padidėjęs veiklos efektyvumas. Kiekybinę investavimo kriterijaus išraiška nepateikiama, nes finansinė optimizuotų veiklos procesų išraiška paaiškėtų tik priėmus konkrečius sprendimus (iki akcijų investavimo konkretūs sprendimai nepriimti).

Įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 7 punkte nustatytas investavimo kriterijus – iš investavimo objekto bus gauta ne tik pelno (pajamų), bet ir socialinis rezultatas (švietimo, kultūros, mokslo, aplinkos, sveikatos ir socialinės apsaugos, kitų panašių sričių) arba užtikrintas veiksmingesnis Lietuvos Respublikos įstatymuose ir Vyriausybės nutarimuose nustatytų valstybės ir savivaldybės funkcijų atlikimas.

Investavus UAB „GVT LT“ akcijas į UAB „Toksika“ įstatinį kapitalą, UAB „GVT LT“ toliau dirbtų pelningai. UAB „Toksika“, kaip UAB „GVT LT“ akcijų savininkė, tvirtindama UAB „GVT LT“ metinę finansų atskaitomybę patvirtintų ir pelno paskirstymą. Iš UAB „GVT LT“ pelno gavus dividendų, UAB „Toksika“ į valstybės biudžetą dividendus mokėtų nuo didesnės grynojo pelno sumos, todėl padidėtų UAB „Toksika“ į valstybės biudžetą mokami dividendai.

Investavus UAB „GVT LT“ akcijas, UAB „GVT LT“ veiklos procesai būtų išgryninti ir optimizuoti, todėl UAB „GVT LT“ dirbtų pelningiau nei šiuo metu.

UAB „Toksika“, veikdama su UAB „GVT LT“, aktyviau plėtos:

- mokslinę veiklą, orientuotą į naujų, inovatyvių, aplinkai draugiškų pavojingų atliekų tvarkymo būdų diegimą ir taikymą bei atliekų grąžinimą į žiedinę ekonomiką (UAB „Toksika“, mokslinę veiklą jau vykdo bendradarbiaudama su Vilniaus Gedimino technikos universitetu, kitomis mokslo ir akademinėmis organizacijomis, atlieka eksperimentinius tyrimus savo pavojingų atliekų laboratorijoje, o suvienijusi savo ir UAB „GVT LT“ specialistų kompetencijas bei abiejų įmonių technines žinias, kurs pažangius ir taikytinus įvairioms pavojingoms atliekoms tvarkyti metodus);

- visuomenės švietimo veiklą, orientuotą į gyventojų edukaciją pavojingų atliekų identifikavimo ir tinkamo tvarkymo klausimais (UAB „Toksika“ organizuoja ekskursijas įmonėje, dalyvauja parodose, mugėse ir kituose gyventojams skirtuose renginiuose, rengia edukacinius reportažus ir pan., su UAB „GVT LT“ plėtos edukacinę veiklą užtikrindama kompleksinį informavimą apie atliekų rūšiavimą, pavojingų atliekų identifikavimą ir tvarkymą);

- savo veiklą tvarumo srityje, paremtą dėmesiu įvairioms suinteresuotoms šalims, įskaitant bendruomenes, darbuotojus, plačiąją visuomenę ir kt. (UAB „Toksika“ pritaikys įgytą tvarumo planavimo, tvarumo veiklų vykdymo ir tvarumo atskaitomybės praktiką UAB „GVT LT“).

Pažymėtina, kad akcijų investavimas taip pat lemtų socialinį rezultatą aplinkos srityje. UAB „GVT LT“ 2021–2022 m. perėmė VšĮ „Grunto valymo technologijos“ veiklą (perkelti darbuotojai, turtas, sutartys ir kiti įsipareigojimai). VšĮ „Grunto valymo technologijos“ veiklą vykdė nuo 1997 m., todėl buvo sukaupusi daug žinių ekologinių avarijų likvidavimo ir užterštų medžiagų valymo klausimais ir patirties. Įstaiga už sėkmingą veiklą aplinkosaugoje daug kartų apdovanota įvairiais diplomais ir medaliais. Lietuvos Respublikos pramonininkų konfederacija VšĮ „Grunto valymo technologijos“ veiklą įvertino aukso medaliais – 2007 m. (Inokuliatas „GVT“ ir jo panaudojimas naftos angliavandeniliais užterštam gruntui ir vandeniui valyti; 2008 m. (Pramoninės gamybos atliekos monoetanolamino (MEA) tirpalo biodegradacijos būdas); 2009 m. (Naftą oksiduojančių mikroorganizmų terpės gavimo būdas ir tuo būdu gauta terpė); 2010 m. (Naujos

grunto, dumblo ir vandens užteršto naftos produktais valymo komplekso sukūrimas šalies centrinėje dalyje (Jonavoje); 2011 m. (Ežerų (tvenkinių) užterštumo dugno dumblo valymo vietoje technologija); 2012 m. (Technologijos, pagrįstos fitoremediacija, dirvožemio užterštumo nafta ir sunkiaisiais metalais valymui, sukūrimas).

Į UAB „GVT LT“ perkelti visi likviduotos VšĮ „Grunto valymo technologijos“ darbuotojai, kurie viešojoje įstaigoje vykdė tiek eksperimentinę, tiek ekologinio švietimo, tiek papildomą ekologinę veiklą.

UAB „GVT LT“ dirba aukštos kvalifikacijos specialistai, todėl įmonė gali vykdyti mokslinius tiriamuosius darbus, įgyvendinti eksperimentinės veiklos programas, diegti inovacijas tvarkant užterštas teritorijas. UAB „GVT LT“ veiklos pirmtako VšĮ „Grunto valymo technologijos“ eksperimentinė veikla žinoma ir pripažinta visame Baltijos jūros regione. Išskirti ir patentuoti naftą oksiduojantys mikroorganizmai, parengtos ir patentuotos užteršto grunto ir vandens valymo technologijos ir būdai. 14 VšĮ „Grunto valymo technologijos“ išradimų biotechnologijų srityje užpatentuoti, šios įmonės darbai spausdinti visuotinai pripažintų šalies ir užsienio universitetų žurnaluose, tai rodo UAB „GVT LT“ kolektyvo profesionalumą. Įstaigos specialistai, pristatydami UAB „GVT LT“ eksperimentinės veiklos rezultatus, dalyvavo tarptautiniuose renginiuose visame pasaulyje.

VšĮ „Grunto valymo technologijos“ vykdė ekologinio švietimo veiklą, išleido daug leidinių aplinkos apsaugos tematika, rengė straipsnius ir pranešimus žiniasklaidos priemonėms. Leidinių „Aplinkos biologinis valymas“ naudojasi aplinkosaugos specialistai, aukštųjų mokyklų dėstytojai ir studentai, biologijos mokytojai, aplinkosauga besidominti visuomenė. UAB „GVT LT“ glaudžiai bendradarbiauja su Vilniaus universiteto, Vilniaus Gedimino technikos universiteto ir Gamtos tyrimų centro mokslininkais, atlieka bendrus tyrimus ir įgyvendina bendrus aplinkosauginius projektus. Sukurta mokslinė-praktinė bazė studentams įsigilinti į pavojingų atliekų tvarkymo veiklą ir jos aktualumą. Įgyvendinami edukaciniai projektai (pavyzdžiui, gruntą valančių augalų ekspozicijų įrengimas Lietuvos botanikos soduose).

UAB „GVT LT“ veiklos pirmtakas VšĮ „Grunto valymo technologijos“ neatlygintinai (savo lėšomis) vykdė papildomą ekologinę veiklą. Įstaigos iniciatyva atliktas potencialių taršos židinių identifikavimas (inventorizuota buvusi Kelmų raketinė bazė, kiti objektai). Įgyvendintas pirmas Lietuvoje projektas siekiant įvertinti kapinių įtaką požeminio vandens kokybei, atlikti kiti įvairūs tyrimai (teritorijų, užterštų po įvairių avarių, monitoringas (Kalgraužės miškas), kapinių teritorijų požeminio vandens kokybės tyrimas) monitoringas ir pan. Kai kurie darbai Lietuvoje atlikti pirmą kartą (pirmieji melioruotų upelių renatūralizavimo projektai).

Pažymėtina, kad visi VšĮ „Grunto valymo technologijos“ darbuotojai perkelti į UAB „GVT LT“, todėl, nors teisinė forma skirtinga, UAB „GVT LT“ pagal galimybes (uždarnosios akcinės bendrovės teisinei formai taikytiną teisinį režimą) gali tęsti savo pirmtako veiklą (eksperimentinę ir ekologinio švietimo).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, investavus UAB „GVT LT“ akcijas į UAB „Toksika“ įstatinį kapitalą, pagal galimybes galėtų būti sprendžiamas klausimas dėl papildomos eksperimentinės, švietimo ir ekologinės veiklos vykdymo (būtų gautas socialinis (aplinkos) rezultatas. Kokybinį rezultato vertinimo kriterijų atspindėtų intelektualiai veikla (eksperimentinė, ekologinė ir švietimo), o ne turto eksploatavimas. Investavimo kriterijaus kiekybinė išraiška nepateikiama, nes dėl konkrečių eksperimentinės, ekologinio ir socialinio švietimo veiklų būtų sprendžiama jau investavus UAB „GVT LT“ akcijas į UAB „Toksika“ įstatinį kapitalą.

Projektas lėšų iš valstybės biudžeto nepareikalaus.

Neigiamų rezultatų įgyvendinus Projektą nenumatoma.

UAB „GVT LT“ 2023 m. rugsėjo 7 d. akcijų paketo nepriklausomo vertinimo ataskaita pateikta Audito, apskaitos, nemokumo ir turto vertinimo tarnybai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos.

Projekto nuostatomis įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi ir Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas, kadangi Projektas yra teisės taikymo aktas.

Projekte nėra naujų sąvokų.

Konsultacijų su visuomene nebuvo ir jos neplanuojamos.

Projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Projektas pateiktas derinti Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai ir Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai. Į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos ir Finansų ministerijos pastabas atsižvelgta.

Į Konkurencijos tarybos pastabas atsižvelgta darbo tvarka teikiant pagrindimą dėl UAB „GVT LT“ akcijų investavimo į UAB „Toksika“ įstatinį kapitalą atitikties Europos Sąjungos teisės aktams.

Vilniaus prekybos, pramonės ir amatų rūmai (toliau – Rūmai) 2023 m. lapkričio 29 d. TAIS pateikė raštą Nr. 01-5/106 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl valstybės turto investavimo ir uždarnosios akcinės bendrovės „Toksika“ įstatinio kapitalo didinimo“ projekto Nr. 23-16791“. Į Rūmų pasiūlymą UAB „Toksika“ ir UAB „GVT LT“ nurodyti užimamas rinkos dalis Lietuvos pavojingų atliekų galutinio sutvarkymo srityje (pateikiant duomenis apie bendras šalies ir šių įmonių pavojingų atliekų laikymo ir galutinio sutvarkymo galimybes pagal galiojančius taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimus (toliau – TIPK) ir įtaką konkurencijai) atsižvelgta iš dalies. Turint UAB „GVT LT“ taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą bendrovės aikštelėse vienu metu galima laikyti 36 605 tonas pavojingų ir nepavojingų atliekų, o sutvarkyti – 31 500 tonų pavojingų ir nepavojingų atliekų. UAB „Toksika“ aikštelėse gali saugoti 10 758 tonų pavojingų ir nepavojingų atliekų, o sutvarkyti – 49 752 tonų pavojingų ir nepavojingų atliekų per metus. Duomenys apie bendrus šalyje laikomus pavojingų atliekų kiekius nepateikiami, nes ir UAB „GVT LT“, ir UAB „Toksika“ yra valstybės valdomos bendrovės (akcijos nuosavybės teise priklauso valstybei, tik patikėjimo teise valdomos skirtingų ministerijų), Projektu bendrovės tik priklausytų vienai valdymo struktūrai. Be to, kai kurios įmonės valo tik savo pavojingas atliekas, todėl duomenys apie bendrus šalyje laikomus pavojingų atliekų kiekius būtų netikslingi. Į Rūmų pasiūlymą atlikti Projekto antikorpacinį vertinimą neatsižvelgta, nes Projektas nėra norminio pobūdžio. Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad viešojo administravimo subjektas, rengiantis norminio teisės akto projektą, Vyriausybės nustatyta tvarka atlieka šio teisės akto projekto antikorpacinį vertinimą, jeigu teisės aktu numatoma reguliuoti visuomeninius santykius, susijusius su valstybės ar savivaldybių turto valdymu, naudojimu ar disponavimu juo.

Rūmai pateikė pastabą dėl Projekto derinimo skubos tvarka. Projektas teiktas derinti skubos tvarka, nes siekta, kad UAB „GVT LT“ akcijos nebebūtų įtraukiamos į viešojo sektoriaus subjekto (Aplinkos ministerijos) apskaitą nuo 2024 m. sausio 1 d. Akcijas perdavus po 2024 m. sausio 1 d., į viešojo sektoriaus subjekto apskaitą būtų įtraukiamas turtas, kuris būtų valdomas tik pirmomis 2024 metų dienomis (apskaita nebūtų tikra ir teisinga). Be to, siekta laikytis plane nustatytų terminų.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2023 m. gruodžio 14 d. pažymoje Nr. NV-3187 pateiktas pasiūlymas Projekto teikime paaiškinti UAB „GVT LT“ akcijų perdavimo Ekonomikos ir inovacijų ministerijai reikalingumą.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija valdo UAB „Toksika“ valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas patikėjimo teise (kitiems akcininkams priklauso mažiau nei 50 procentų UAB „Toksika“ akcijų. Pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 49 straipsnio 1 dalies

nuostatas, bendrovės įstatinis kapitalas didinamas visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu (Akcinių bendrovių įstatyme reglamentuotos procedūros ir terminai). Be to, reikalingi notariniai veiksmai, taip pat registravimo Juridinių asmenų registre ir kituose registruose veiksmai.

Atsižvelgiant į tai, tikslinga, kad konkrečios UAB „Toksika“ įstatinio kapitalo didinimo procedūros būtų atliekamos Ekonomikos ir inovacijų ministerijai valdant UAB „GVT LT“ akcijas patikėjimo teise.

Projektą parengė Aplinkos ministerijos Strateginio valdymo ir investicijų departamento (direktorė – Aukse Spundzevičienė, tel. 8 693 87 280, el. p. aukse.spundzeviciene@am.lt) Strateginio ir finansų valdymo skyriaus patarėjas Ričardas Bagdonavičius, tel. 8 696 82 048, el. p. ricardas.bagdonavicius@am.lt.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl valstybės turto investavimo ir uždarnosios akcinės bendrovės „Toksika“ įstatinio kapitalo didinimo“ projektas, 2 lapai.

2. Valstybės valdomų įmonių pertvarkos ir valdymo centralizavimo priemonių planas, 15 lapų.

3. UAB „GVT LT“ 100 proc. paprastųjų vardinių akcijų paketo vertinimo ataskaita Nr. 5/3054(VIL):23, 59 lapai.

4. UAB „Toksika“ 2022 m. metinių finansinių ataskaitų rinkinys ir metinis pranešimas, 137 lapai.

5. UAB „Toksika“ 2023 m. rugsėjo 30 d. tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys, 14 lapų.

6. Uždarnosios akcinės bendrovės „GVT LT“ operacijų akcijomis registravimo žurnalas, 1 lapas.

7. Išrašas iš uždarnosios akcinės bendrovės „GVT LT“ vertybinių popierių sąskaitos, 1 lapas.

Aplinkos ministras

Simonas Gentvilas